

Mandica Vidović
Marija Perica
Lovro Lamot
Maja Zaninović
Lana Tambić Bukovac
Miroslav Harjaček

Dječja bolnica Srebrnjak ♦ Zagreb

Probiotik VSL-3 kao adjuvantna terapija u bolesnika s nediferenciranim spondiloartritisom

Probiotic VSL-3 as adjuvant therapy in patients with undifferentiated spondyloarthritis

Fekalni kalprotektin (FK), neutrofilni protein pripadnik skupine proteina S100 sve se češće koristi u kliničkoj praksi kao pokazatelj crijevne upale. Povišene vrijednosti FK nastaju zbog migracije neutrofila u lumen crijeva kroz upaljenu mukozu. S obzirom da je subklinički oblik upale prisutan u crijevima bolesnika s spondiloartritisom, FK se nameće kao potencijalni, neinvazivni biomarker upale. Uzimanje probiotika VSL-3 utječe na vrijednosti kalprotektina u stolici, pridonoseći remisiji bolesnika s upalnom bolesti crijeva. Postavlja se pitanje djelotvornosti istog probiotika u smanjivanju aktivnosti bolesti u bolesnika s nediferenciranim spondiloartritisom.

U 16 bolesnika s postavljenom dijagnozom juvenilnog spondiloartritisa (eng. *Enteritis Related Arthritis* - ERA) prema ILAR kriterijima, a kojima je izmjerena povišena vrijednost kalprotektina u stolici, uveden je probiotik VSL-3 kao adjuvantna terapija. Bolesnici su primali standardnu terapiju nesteroidnim proutupalnim lijekovima i lijekovima koji modificiraju tijek bolesti, dok su četiri bolesnika primala i biološku terapiju (2 adalimumab, 2 infliximab). Nitko od bolesnika nije imao gastrointestinalne tegobe koje bi govorile u prilog upalnoj bolesti

crijeva. Kako bi se pratila aktivnosti bolesti, svi su bolesnici ispunili BASFI i BASDAI upitnike te su izmjerene vrijednosti SE, CRP-a i FK (metodom Calprest ELISA) u tri navrata; pri uključanju u studiju, nakon mjesec te nakon 3 mjeseca uzimanja probiotika VSL-3.

Srednja vrijednost FK pri uključivanju u studiju bila je $52,32 \pm 11,22$ mg/kg (normalne vrijednosti < 50 mg/kg). Tri mjeseca po završetku uzimanja VSL-3 izmjeren je značajan pad vrijednosti FK ($15,68 \pm 8,32$ mg/kg, $p < 0,05$). Tijekom oba kontrolna pregleda koja su učinjena svim bolesnicima, zamijećeno je značajno smanjenje BASFI i BASDAI indeksa ($p < 0,01$ za oba indeksa).

Probiotik VSL-3 se sve češće opisuje kao učinkovita adjuvantna terapija u bolesnika s upalnom bolesti crijeva, no utjecaj probiotika na aktivnost bolesti u bolesnika s nediferenciranim spondiloartritisom dosada nije istražena. Naši preliminarni rezultati pokazuju da uzimanje VSL-3 probiotika uz standardnu antireumatsku terapiju smanjuje aktivnost bolesti i poboljšavaju kliničko stanje bolesnika s ERA. Za potvrdu rezultata potrebno provesti istraživanje na većem uzorku bolesnika s ERA.

Ključne riječi: juvenilni spondiloartritis, fekalni kalprotektin, probiotik VSL-3